

Загальні питання

УДК 355.42.001/351.742:623.618.5

В.В. Єманов

Академія внутрішніх військ МВС України, Харків

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ДО ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ МОТОРИЗОВАНИХ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН МІЛІЦІЇ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ МОБІЛЬНИМИ НАРЯДАМИ

Розглянуто питання доцільності впровадження систем управління мобільними нарядами до органів управління спеціальних моторизованих військових частин міліції з використанням систем і пристроїв GPS-позиціонування. Запропоновано підходи до отримання інформації органами управління від мобільних об'єктів за допомогою сучасних інформаційно-технічних засобів.

Ключові слова: моніторинг мобільних об'єктів, системи управління мобільними нарядами.

Вступ

У відповідності до [1] одним із завдань, які покладаються на внутрішні війська МВС України (ВВ) є участь в охороні громадського порядку (ОГП) та боротьбі із злочинністю. До виконання цього завдання згідно з [2,3] залучаються спеціальні моторизовані військові частини міліції (СМВЧМ), військові частини спеціального призначення (ВЧСП) та підрозділи оперативного призначення (ПОП) ВВ.

Постановка проблеми. За даними Департаменту громадської безпеки МВС України (ДГБ) та за науково обґрунтованими нормативами щільність працівників органів внутрішніх справ (ОВС) повинна складати: на кожні півтори тисячі населення країни – один працівник ОВС. Тож не важко порахувати, який штат патрульних підрозділів сьогодні має бути в Україні, аби вони могли повною мірою охопити хоча б усі густонаселені території нашої держави і щоб громадяни дійсно бачили міліцію на своїх вулицях. На жаль, для створення такої чисельності патрульних підрозділів ні в бюджеті Міністерства внутрішніх справ (МВС), ні в державному бюджеті грошей поки що немає. Але як вимагають у ДГБ, міліція не повинна розповідати пересічним громадянам про свої проблеми, а на належному рівні забезпечувати спокій та добробут її мешканців. Зважаючи на [4] можна дійти висновку, що прийшов час підвищити чинник оперативності в роботі підрозділів СМВЧМ, їх технічну оснащеність, підготовленість особового складу. Своєчасне попередження злочинів, розкриття їх по гарячих слідах безпосередньо залежить від оперативності реагування на повідомлення про правопорушення. Як показала практика під час проведення експерименту під кодовою назвою “Безпечне місто”, який проводився на тери-

торії Київської, Донецької та Львівської областях, в ході заходів по припиненню протиправних дій позитивно зарекомендувало себе використання систем моніторингу рухомих об'єктів. Основною метою створення подібних систем є підвищення ефективності взаємодії усіх функціональних і територіальних підрозділів органів внутрішніх справ при несенні служби, скорочення часу реагування на події і вчинені злочини. Також передбачається створення нового підрозділу – центру оперативного реагування, де буде сконцентровано управління усіма патрульними підрозділами сил і засобів патрульної служби міліції. Створення в місті такого підрозділу (складовою частиною якого міг бути ОУ СМВЧМ) дасть можливість скоротити час приїзду нарядів на місце події із 40 до 10 хвилин, миттєво виявляти телефонних терористів, вандалів, перекидати шляхи втечі правопорушника з місця події, а також розшукувати безвісти зниклих дітей та вихованців інтернатів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній літературі досить багато публікацій присвячено тематиці моніторингу мобільних об'єктів у будь-яких галузях їх застосування, особливо на об'єктах транспортної інфраструктури. Але не досить багато уваги, на відміну від МВС РФ, приділено застосуванню сучасних технологій при веденні моніторингу рухомих об'єктів у МВС України (окрім ДАІ МВС України, які досить плідно використовують системи і пристрої GPS-позиціонування для несення служби на автомобільних шляхах). Спроба визначитись з необхідністю

моніторингу мобільних об'єктів у ВВ була зроблена у [5], але проблематиці моніторингу мобільних об'єктів з використанням систем і пристроїв GPS-позиціонування для оперативного управління

ними під час несення служби по ОГП СМВЧМ ВВ приділено недостатньо уваги.

Метою статті є визначення доцільності впровадження систем управління мобільними нарядами до органів управління СМВЧМ з використанням систем і пристроїв GPS-позиціонування. Запропонувати підходи щодо отримання інформації органами управління (ОУ) від мобільних об'єктів за допомогою сучасних інформаційно-технічних засобів.

Виклад основного матеріалу

У відповідності до [2,6] до мобільних нарядів, які залучаються до несення служби по охороні громадського порядку та боротьби зі злочинністю від СМВЧМ, ВЧСП, ПОП ВВ можна віднести:

- патруль – це рухомий наряд з двох-трьох військовослужбовців (начальник патруля і патрульні), який виконує завдання шляхом обходу (об'їзду) маршруту й огляду його окремих ділянок. Патруль може бути пішим, на велосипеді або на автомобілі. Протяжність маршруту для піших патрулів може становити 1-1,5 км, для велопатрулів – 3-4 км, для автопатруля – 6-8 км. Залежно від умов несення служби і обстановки протяжність маршруту може бути збільшена або зменшена;

- пост охорони порядку – це військовий наряд (як правило, у складі двох-трьох військовослужбовців – начальника поста і постового), який виконує завдання шляхом безперервного спостереження за певною ділянкою території (об'єктом). Пост охорони порядку може бути рухомим або нерухомим.

З метою своєчасного реагування на повідомлення про скоєння злочинів та правопорушень на маршрутах патрулювання в оперативно-чергових частинах районних відділів внутрішніх справ та військових частин існує необхідність в постійному моніторингу місцезнаходження вище перелічених нарядів. Враховуючи кількість нарядів, яка виділяється для ОГП від патрульних підрозділів ГУМВС (УМВС) та з'єднань, частин, підрозділів ВВ, можна стверджувати, що без технічних засобів це здійснити неможливо. Існує необхідність створення систем управління силами та засобами патрульно-постової служби. Такими системами управління мобільними нарядами (СУМН) є програмно-технологічні комплекси, які призначена для автоматизації процесів управління силами і засобами усіх підрозділів ГУМВС (УМВС) та приданих сил, задіяних в забезпеченні ОГП і безпеки на заданій території [7,8].

СУМН – повинні бути розроблені з метою створення комплексної системи управління, яка дозволяє максимально ефективно використовувати сили і засоби підрозділів при несенні патрульно-постової служби, з метою підвищення громадської безпеки, а також скорочення часу реагування на події.

СУМН у рамках своїх функціональних можли-

востей повинна автоматизувати вирішення наступних завдань:

- планування патрульно-постової служби;
- управління нарядами, задіяними для несення патрульно-постової служби;
- контроль сил і засобів в момент несення патрульно-постової служби;
- збір і відображення на карті оперативної обстановки у районі несення служби;
- реєстрація подій;
- реагування на події;
- складання звітності, що супроводжує процеси планування, організації і несення ППС.

Бажано, що б робочий процес у СУМН здійснювався за допомогою наступних функціональних блоків:

Блок “Засоби і ресурси” – формування даних про структуру підрозділів, характеристика сил і засобів;

- формування і редагування відомостей про склад сил і засобів підрозділів;

- формування і редагування у складі вибраних підрозділів списку особового складу з вказівкою звання і посади, контактних даних, імен користувача і паролю для входу в систему;

- формування і редагування у складі обраних підрозділів списку транспортних засобів (ТС) з вказівкою марки, державного номера, типу.

Блок “Адміністрування” – управлінням адмініструванням системи:

- розмежування прав користувачів;
- налаштування прав користувачів;
- введення операторів АРМ з допусками до конкретних функцій системи і форм звітності.

Блок “Складання плану єдиної дислокації” – формування даних про дислокацію сил і засобів:

- створення переліку постів охорони, маршрутів патрулювання;

- створення порядку зміни постів, маршрутів патрулювання;

- постановка завдань на постах, маршрутах патрулювання з прив'язкою до місцевості;

- створення звіту по переліку постів, маршрутів патрулювання;

- формування і редагування списку регулярних планів (щоденні чергування);

- формування оперативних планів;

- формування і редагування постів, маршрутів з можливістю прив'язки до кожної зміни чергової групи, прив'язки постів, маршрутів патрулювання до картографічних об'єктів на електронній карті.

Блок “Планування чергувань” – формування графіків чергувань.

- формування, редагування графіків чергувань по планах єдиної дислокації з вказівкою дати початку чергувань, штатних одиниць, необхідних для не-

сення служби за планом, фактично задіяних одиниць в чергуванні;

- автоматичне формування звіту про чергування на довільно обрану дату;
- автоматичне копіювання переліку постів, маршрутів з відповідного плану в чергування на конкретну дату;
- додавання, видалення і редагування постів, маршрутів на конкретну дату з вказівкою особового складу, транспортного засобу, конкретної зміни;
- реєстрація факту випуску нарядів на пост (маршрут) шляхом натиснення оперативним черговим відповідної клавіші автоматизованого робочого місця.

Блок “Управління мобільними нарядами” – контроль і управління мобільними нарядами:

1. Перевірка наявності особового складу, транспортних засобів (ТС), видача необхідних технічних засобів особовому складу. Контроль початку несення служби.

2. Контроль несення служби на підставі моніторингу місця розташування мобільних нарядів. Знаходження в заданій зоні і переміщення по ній, виїзд за межі зони.

3. Реагування на події:

- прийом інформації про події за допомогою блоку “Реєстрація подій”;
- вибір найближчого вільного наряду або необхідного для виконання цього завдання наряду;
- постановка завдання наряду;
- контроль факту прибуття до місця події;
- забезпечення додатковими засобами (у разі потреби);
- завершення виконання завдання і постановка нового завдання цьому наряду.

4. Завершення зміни. Облік особового складу, ТС, технічних засобів.

5. Створення звіту по зміні, ведення журналу обліку подій.

Блок “Реєстрація подій” – реєстрація подій, робота з подіями:

- ведення обліку (за класифікатором подій);
- подальша обробка подій та їх моніторинг в режимі реального часу.

Блок “Аналіз інформації і формування звітності” – аналіз інформації, підготовка звітних матеріалів:

- побудова маршрутів пересування мобільних нарядів і формування звітів по них;
- картографічний аналіз інформації.

Якщо казати про технічне оснащення окремих нарядів, у рамках СУМН, то у спорядженні кожного військового наряду (ВН) з ОГП доцільно передбачити переносний термінал у складі засобів зв’язку та супутникової навігаційної апаратури, що призначений для зв’язку та визначення координат місцезнаходження, швидкості і напрямку руху ВН. Переносний термінал зі своїм індивідуальним шифром (на-

приклад, номером мобільного телефону) буде основним елементом інформаційного комплексу, що дозволить ідентифікувати кожен із ВН і за необхідності управляти їхніми діями на маршрутах несення служби. Через визначені інтервали часу інформація від переносного терміналу автоматично передається до стаціонарного диспетчерського центру, де за допомогою ПЕОМ на електронній карті (плані міста) відображується динаміка несення служби кожним із військовим нарядом. Виходячи із специфіки маршрутів патрулювання доцільно програмувати на їх протяжності контрольні точки, про проходження яких переносний термінал посилає до стаціонарного диспетчерського центру інформацію, що забезпечить безперервний контроль за переміщенням ВН на маршрутах патрулювання.

Відображення інформації щодо поточної розстановки сил і засобів з ОГП на електронній карті (плані міста) та динаміки виконання ними служби дозволить командирі і штабу військової частини більш гнучко реагувати на зміни обстановки та управляти діями підпорядкованих сил.

Інформацію про хід несення служби ВН на кожному із закріплених за військовою частиною маршрутів доцільно заносити до баз даних, що дозволить робити аналіз ефективності виконання службово-бойових завдань, відстежувати динаміку вчинення правопорушень на території адміністративних районів і відповідно раціонально розподіляти сили і засоби військової частини на ОГП.

Висновки

Використання сучасної системи управління мобільними нарядами СМВЧМ, ВЧСП, ПОП ВВ для отримання оперативних та достовірних даних про їх положення, рух та дії дає можливість поліпшити вирішення питань управління, контролю, обліку, логістики, стеження та охорони. Добута у режимі реального часу за допомогою технічних засобів інформація щодо стану мобільних нарядів та характеру їх дій забезпечить її об’єктивність та зменшить час і затрати на її добування. При цьому створена система дасть можливість:

- відображати обстановку під час виконання завдань з ОГП та боротьби зі злочинністю;
- отримувати, накопичувати, зберігати інформацію щодо динаміки дій ВН, підрозділів, частин, з’єднань;
- контролювати за допомогою сучасних технічних засобів стан мобільних нарядів, а за необхідності – й управляти їх діями;
- формувати та поповнювати бази даних за видами мобільних нарядів ВВ.

Завдяки реалізованим заходам, прогнозуєма кількість розкритих злочинів може збільшитись на 7,5 %, а також на 20 % – знизиться рівень злочинності.

Список літератури

1. Про внутрішні війська Міністерства внутрішніх справ України [Текст]: закон України від 26.03.1992 р. № 2235-ХІІ // ВВР. – № 29.

2. Про затвердження Тимчасового положення про організацію служби спеціальних моторизованих військових частин міліції, військових частин спеціального призначення та підрозділів оперативного призначення внутрішніх військ МВС України [Текст]: наказ Міністра внутрішніх справ від 05.07.2005 р. № 521.

3. Про затвердження Положення про спеціальні моторизовані військові частини міліції військ внутрішньої та конвойної охорони [Текст]: Постанова КМУ від 5 травня 1995 р. № 319.

4. Про затвердження Концепції розвитку Внутрішніх військ МВС України на період до 2015 року [Текст]: наказ Міністра внутрішніх справ від 29.11.2006 р. № 1167.

5. Скрипнюк С.І. Рекомендації щодо здійснення моніторингу мобільних об'єктів у внутрішніх військах [Текст] / С.І. Скрипнюк // Честь і Закон. – 2012. – № 1. – С. 80-84.

6. Статут патрульно-постової служби міліції України [Текст]: наказ МВС України від 28.07.94 року № 404.

7. Реальность и перспективы применения навигационной аппаратуры ГЛОНАСС и систем на ее основе в интересах внутренних войск МВД России [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.armts-expro.ru.

8. ГИС внутренних войск МВД России [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.ArcReview.ru.

Надійшла до редколегії 21.11.2012

Рецензент: д-р військ. наук, проф. Г.М. Дробаха, Харківський університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба, Харків.

ЦЕЛЕСООБРАЗНОСТЬ ВНЕДРЕНИЯ В ОРГАНЫ УПРАВЛЕНИЯ СПЕЦИАЛЬНЫХ МОТОРИЗОВАННЫХ ВОИНСКИХ ЧАСТЕЙ МИЛИЦИИ СИСТЕМ УПРАВЛЕНИЯ МОБИЛЬНЫМИ НАРЯДАМИ

В.В. Еманов

Рассмотрен вопрос целесообразности внедрения систем управления мобильными нарядами в органы управления специальных моторизованных воинских частей милиции с использованием систем и устройств GPS-позиционирования. Предложены подходы к получению информации органами управления от мобильных объектов с помощью современных информационно-технических средств.

Ключевые слова: мониторинг мобильных объектов, системы управления мобильными нарядами.

EXPEDIENCY OF INTRODUCTION IN ORGANS OF MANAGEMENT OF THE SPECIAL LORRYBORNE SOLDIERY PARTS OF MILITIA OF SYSTEMS MANagements BY MOBILE DRESSES

V.V. Yemanov

The question of expediency of introduction of control system is considered by mobile dresses in the organs of management of the special lorryborne soldiery parts of militia with the use of the systems and devices of GPS - positioning. Offered approach to the receipt of information management organs from mobile objects by means of modern informatively-technical facilities.

Keywords: monitoring of mobile objects, control system by mobile dresses.